

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas lietuvių kalba	Dalyko (modulio) pavadinimas anglų kalba	Kodas
Atsakingo verslo pradžia	Starting Responsible Business	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Lina Mikalonienė Kitas (-i): doc. dr. Asta Fominienė, asist. dr. Martynas Endrijaitis	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Privatinės teisės katedra, 311 kab.; Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius; tel. (85)2366170; e. p. ptkatedra@tf.vu.lt Vilniaus universitetas, Ekonomikos fakultetas, Verslo katedra, 515 kab.; Saulėtekio al. 9, II rūmai, LT-10222, Vilnius; tel. (85)2366151; e. p. verslo.katedra@evaf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė	Pavasario ir rudens semestrai	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: anglų kalbos įgūdžiai (skaityti, ne žemesnis kaip B2 lygis pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis)	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Modulio tikslas yra skatinti užsiimti inovatyviu verslu, kuris prisideda kuriant visuomenės gerovę: ugdyti studentų kompetencijas, įgalinančias sumaniai pasirinkti smulkaus ir vidutinio verslo modelį ir atsakingai pradėti jį vystyti dinamiškai besikeičiančioje socialinius visuomenės poreikius atliepiančioje aplinkoje, suformuoti bendrąjį išmanymą apie siekio maksimizuoti pelną ir socialinių tikslų dermę šiūlaikiniame versle, ugdyti sąžiningo verslininko pasaulėžiūrą bei prie darnaus visuomenės vystymosi prisidedančio atsakingo verslo kultūrą.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
- Gebės apibūdinti įvairialypę kuriamo verslo vertę bei sąžiningo ir atsakingo verslininko vaidmenį šiandienėje visuomenėje.	Sisteminiis ir probleminis dėstymas, demonstravimas, aktyvaus mokymo(-si) metodai (atvejo analizė, grupinė diskusija, situacijų modeliavimas), tiriamieji metodai (informacijos paieška ir analizė, praktinių situacijų sprendimas, projekto rengimas).	Testai, projektas
- Gebės išskirti ir apibūdinti skirtingus smulkaus ir vidutinio verslo modelius ir jų pritaikymą socialinius visuomenės poreikius atliepiančioje aplinkoje bei gebės juos analizuoti lyginant su tradiciniais verslo modeliais.	Aktyvaus mokymo(-si) metodai (atvejo analizė, grupinė diskusija, minčių lietus, situacijų modeliavimas, kontraversija), tiriamieji metodai (informacijos paieška ir analizė, praktinių situacijų sprendimas, projekto rengimas ir pristatymas).	Aktyvumas paskaitų ir seminarų metu, testai, projektas
- Gebės pasirinkti konkretų verslo modelį, inovatyviai kuriant ir plėtojant smulkų ir vidutinį verslą, prisidedantį prie visuomenės gerovės kūrimo.		
- Gebės bendradarbiauti grupėje, pasirinkdami konkretų verslo modelį kuriant verslą.	Projekto rengimas ir pristatymas.	Projektas

- Gebės komunikuoti ir pateikti informaciją žodžiu ir raštu pristatydami verslo idėją bei argumentuotai pateikti savo poziciją.	Projekto rengimas ir pristatymas.	Projektas
- Gebės rinkti, sisteminti ir analizuoti informaciją siekiant užsiimti smulkiu ir vidutiniu verslu, užtikrinančiu sinergiją tarp verslo ir bendrųjų visuomenės poreikių, bei gebės savarankiškai gilinti žinias šioje srityje.	Tiriamieji metodai (informacijos paieška ir analizė, projekto rengimas ir pristatymas).	Aktyvumas seminarų metu, projektas

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Nuo ko pradėti verslą: ar tikrai būtina „išrasti dviratį“? Sumanaus smulkaus ir vidutinio verslo modelio paieška: verslas, kuriantis vertę inovatyviai - žiedinė ekonomika, dalinimosi ekonomika, dirbtinis intelektas (robotizacija), Pramonės 4.0 iššūkiai verslui. (doc. dr. A. Fominienė)	4		2				6	9	Literatūros studijavimas (Kathan, W. <i>et. al.</i> (2016), Skorupskaitė & Junevičius (2017), Zaleckaitė & Žilinskas (2015)), pasiruošimas situacijų modeliavimui, praktinių situacijų sprendimui paskaitų ir seminarų metu, pasiruošimas testui, projekto rengimas. <i>Rekomenduojama savarankiškam skaitymui:</i> Kinderis (2012), p. 17-27.
2. Ar verslas gali būti nerizikingas? Verslo aplinkos vertinimas, konkurencinių pranašumų identifikavimas naudojant SSGG analizę, verslo drobulės įrankius. (doc. dr. A. Fominienė)	2		4				6	8	Literatūros studijavimas (Kučinskienė, <i>et. al.</i> (2012), p. 12-39), pasiruošimas situacijų modeliavimui, atvejo analizei, praktinių situacijų sprendimui paskaitų ir seminarų metu, pasiruošimas testui, projekto rengimas. <i>Rekomenduojama savarankiškam skaitymui:</i> Korsakienė & Grybaitė (2012), p. 25-52.
3. Kaip riboti verslo riziką? Įmonė kaip įrankis sąžiningai riboti verslo riziką: uždaroji akcinė bendrovė ir mažoji bendrija, kaip mažam ir vidutiniam verslui labiausiai tinkančios įmonių teisinės formos. Verslininkas kaip atsakingas įmonės savininkas ir vadovas: tinkamo valdymo ir nesąžiningo pasinaudojimo ribota atsakomybe, valdant bei kontroliuojant įmonę, panašumai ir skirtumai. (doc. dr. L. Mikalonienė)	4		2				6	11	Literatūros studijavimas (Roth & Kindler (2013), p. 66-112), pasiruošimas situacijų modeliavimui, praktinių situacijų sprendimui paskaitų ir seminarų metu, pasiruošimas testui, projekto rengimas. <i>Rekomenduojama savarankiškam skaitymui:</i> Bainbridge & Henderson

								(2016); Mikalonienė, <i>et. al.</i> (2017), p. 112-171, 252-253, 264-289.	
4. Ar verslo tikslas yra vien tik kurti pridėtinę vertę savininkams? Įmonės valdymo modeliai: individualistinis (pelno maksimizavimo, savininkų interesų prioritetas) ir kolektyvinis (suinteresuotų asmenų, tokių kaip savininkų, darbuotojų, visuomenės ir kt., interesų derinimas). Įmonės socialinė atsakomybė kaip šiuolaikinio verslo praktika siekiant didinti jos konkurencingumą, įgyvendinti darnų įmonės vystymąsi ir prisidėti prie visuomeninės gerovės kūrimo. Verslininko kaip įmonės savininko ir vadovo vaidmuo nustatant socialine atsakomybe grįstą įmonės verslo strategiją. (doc. dr. L. Mikalonienė)	4		2				6	11	Literatūros studijavimas (Chandler (2017), p. 1-8, 14-43, 72-125), įmonių socialinės atsakomybės gerosios praktikos pavyzdžių analizė, pasiruošimas atvejo analizei, pasiruošimas praktinių situacijų sprendimui paskaitų ir seminarų metu, pasiruošimas testui, projekto rengimas. <i>Rekomenduojama savarankiškam skaitymui:</i> Spiesshofer (2018), Friedman (2007), p. 173-178.
5. Kodėl savo pinigais reikia dalintis su valstybe ir kaip atrodo valstybei mokamų pinigų „kraujotakos sistema“? Atsakingas požiūris į mokesčius: mokesčių samprata, Lietuvos mokesčių sistema, tiesioginis, netiesioginis apmokestinimas, esminiai mokesčio elementai, apmokestinimo principai, tvarka ir reikšmė verslui ir valstybei. Sumanus ir atsakingas verslininkas kaip mokesčių mokėtojas: mokesčių planavimo ir mokesčių vengimo, slėpimo atskyrimas. Mokesčių lengvatos, skatinant verslo socialines iniciatyvas. (asist. dr. M. Endrijaitis)	6		4				10	12	Literatūros studijavimas (Sudavičius & Medelienė (2011), p. 31-45, 78-108); pasiruošimas situacijų modeliavimui, praktinių situacijų sprendimui paskaitų ir seminarų metu, pasiruošimas atvejo analizei, pasiruošimas testui, projekto rengimas.
6. Kaip verslai gali spręsti socialines problemas? Socialinio verslo, socialinių įmonių, įmonių socialinės atsakomybės panašumai ir skirtumai. Socialinio verslo samprata, pagrindiniai principai, tipai, kuriama ekonominė ir socialinė vertė. (doc. dr. A. Fominienė)	4		4				8	13	Literatūros studijavimas (Melnikas, <i>et. al.</i> (2017), p. 14-20, 75-106, 110-201, 221-256); socialinio verslo gerosios praktikos pavyzdžių analizė, pasiruošimas socialinio verslo atvejo analizei, pasiruošimas testui, projekto rengimas. <i>Rekomenduojama savarankiškam skaitymui:</i> Dzemyda & Šalkauskas (2013), p. 35-42.
Projektas (asist. dr. M. Endrijaitis, doc. dr. A. Fominienė, doc. dr. L. Mikalonienė).			6				6	18	Projekto ir jo pristatymo rengimas.
Iš viso	24		24				48	82	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Testai (privalomi)	40	Semestro metu	Maksimaliai 4 balai: 4 tarpiniai testai seminarų metu (atviro ir (ar) uždaro tipo klausimai; skirtingo lygio nuo žinių patikrinimo iki analitinio vertinimo pagal kiekvieną iš temų) (t. y. 1 testas iš 1 ir 2

			temų, 1 testas iš 3 ir 4 temų, 1 testas iš 5 temų, ir 1 testas iš 6 temų), kiekvienas testas vertinamas 10 balų sistemoje. Testą raštu sudaro 10 klausimų, kiekvienas teisingas atsakymas vertinamas po 1 balą. Išvedamas bendras visų 4 testų vertinimo aritmetinis vidurkis; gautas rezultatas perskaičiuojamas į 40 proc. vertinimo balą.
Projektas (privalomas)	60	Semestro pabaiga	<p>Maksimaliai 6 balai: grupinis (iki 3 studentų) projektas raštu ir jo pristatymas žodžiu, vertinamas 10 balų sistemoje. Įvertinimas perskaičiuojamas į 60 proc. vertinimo balą.</p> <p>Projektas skirtas sumanaus ir atsakingo verslo idėjos, tinkamos smulkiam ir vidutiniam verslui, pasirenkant mažosios bendrijos arba uždarnosios akcinės bendrovės teisinę formą, realizavimo planui. Sudedamosios: verslo idėjos identifikavimas, jos pritaikymas socialinius visuomenės poreikius atliepiančioje aplinkoje, įmonės savininko ir vadovo vaidmenų, valdant įmonę, modeliavimas, verslo aplinkos ir išteklių šiai idėjai įgyvendinti įvertinimas, susijusios mokestinės aplinkos įvertinimas.</p> <p>Vertinami šie aspektai:</p> <p>a) idėja – novatoriškumo ir verslo atliepimo į atsakingo verslo bei socialines iniciatyvas sintezė;</p> <p>b) analizė, apibendrinimai ir išvados – situacijai kūrybiškai pritaikyta analizė, paremta tinkamais šaltiniais, kritinis, analitinis ir savarankiškas interpretavimas, pagrįstos išvados;</p> <p>c) darbo struktūra ir apimtis – atitinka tokio pobūdžio darbams keliamus struktūros ir apimtys reikalavimus;</p> <p>d) darbo pristatymas – grupinis pristatymas, glaustas ir koncentruotas kalbėjimas, vaizdinės priemonės informatyvios ir tinkamos kokybės, mintys reiškiamos sklandžiai, argumentuotai atsakoma į papildomus klausimus.</p>
Darbas paskaitų ir seminarų metu (seminarai bus organizuojami grupėmis, kurias sudaro 20-25 studentai)		Semestro metu	Papildomi maksimaliai 2 balai (t. y. iš 1, 2 ir 6 temų – maksimaliai 1 balas, iš 3 ir 4 temų maksimaliai 0,5 balo, iš 5 temų 0,5 balo); bendras rezultatas susumuojamas ir sudaro maksimaliai 2 balus); vertinamas studentų rezultatyvumas ir konstruktyvumas diskusijų metu užsiėmimuose, visapusiškas praktinių situacijų įvertinimas ir kūrybiški jų sprendimo būdai, situacijų modeliavimo išsiringumas, išsamios ir apibendrintos informacijos pateikimas.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
1. CHANDLER, D.	2017	Strategic corporate social responsibility: sustainable value creation	4 th ed.	Los Angeles [Calif.] [etc.]: Sage
2. KATHAN, W. <i>et. al.</i>	2016	The sharing economy: Your business model's friend or foe?	Business Horizons, 59(6):663-672	https://doi.org/10.1016/j.bushor.2016.06.006
3. KUČINSKIENĖ, M., ŽIOGELYTĖ, L., JATULIAVIČIENĖ, G.	2012	Verslo strategija: atvejo analizė		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
4. MELNIKAS, B., <i>et. al.</i>	2017	Socialinis verslas: sistematika ir mechanizmai		Vilniaus Gedimino technikos universitetas. Vilnius: Technika
5. ROTH, G. H.; KINDLER, P.	2013	The spirit of corporate law: core principles of corporate law in Continental Europe		München : Beck; Oxford [u.a.]: Hart
6. SKORUPSKAITĖ, K.; JUNEVIČIUS, A.	2017	Atliekų tvarkymo politikos formavimas Lietuvoje taikant žiedinės ekonomikos modelį	Viešoji politika ir administravimas 2017, t. 16, nr. 1, p. 91-107	https://repository.mruni.eu/bitstream/handle/007/14682/4597-10185-1-SM.pdf?sequence=1&isAllowed=y
7. SUDAVIČIUS B.; MEDELIENĖ, A.	2011	Mokesčių teisė		VĮ Registrų centras: Vilnius
8. ZALECKAITĖ, L.; ŽILINSKAS, R.	2015	Daiktų interneto technologijos taikymo versle	Informacijos mokslai, nr. 72, p.	https://doi.org/10.15388/I m.2015.72.9223

		nauda ir rizika	102-117	
Papildoma literatūra				
9. BAINBRIDGE, S. M.; HENDERSON, M. T.	2016	Limited liability: a legal and economic analysis		Cheltenham, UK ; Northampton, MA, USA : Edward Elgar Publishing
10. DZEMYDA, I., ŠALKAUSKAS, Š.	2013	Socialinio verslo modelio koncepcijos formavimas: pagrįstosios teorijos taikymas	Vadyba Journal of Management, t. 22, nr.1, p. 37-42	
11. FRIEDMAN, M.	2007	The Social Responsibility of Business Is to Increase Its Profits	Zimmerli W.C., Holzinger M., Richter K. (eds) Corporate Ethics and Corporate Governance, p. 173-178	Springer, Berlin, Heidelberg https://doi.org/10.1007/978-3-540-70818-6_14
12. KINDERIS, R.	2012	Verslo modeliai – jų semantinė raiška ir struktūra	Ekonomika ir vadyba: aktualijos ir perspektyvos, 1 (25), p. 17-27	
13. KORSAKIENĖ, R., GRYBAITĖ, V.	2012	Strateginis organizacijų valdymas		Vilnius: Ciklonas
14. MIKALONIENĖ, L. <i>et al.</i>	2017	Įmonių teisinių formų konvergencija ir divergencija: ar Lietuvos teisinis reglamentavimas yra patrauklus tarptautiniame kontekste?		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
15. SPIESSHOFER, B. (<i>planuojama įsigyti</i>)	2018	Responsible enterprise: the emergence of a global economic order		München: C.H. Beck